GIÁ 1HÔ MƯỜI HAI. — SỐ 1HU 2178

RESIDENCE SUPERIEURE AU TONKIN

MỖI SỐ | 1 $

NGÀY THỨ BA 17 JUIN 1924

N° 2333

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63 Rue du Coton, Hanoi

Propriétaire : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHAN-KHÔI
Administrateur délégué : NGUYỄN-VĂN-HANH

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

ANNONCES

Cái dở của người mình

IV

Vì hay bắt-chước quá mà thành ra cái tệ lười biếng tri-khôn, đến nỗi mất hết cái tinh-thần tự-lập, cái năng-lực sáng-tạo. Người ta ai là khỏi có cái phải bắt-chước người, nhưng bắt-chước người mà cũng cần phải có cái tri-khôn quyết trạch của mình, bắt-chước cái hay mà biết bỏ cái dở, bắt-chước cái tốt mà biết bỏ cái xấu của người; mình ăn bốc ở trường trông thấy người mặm thao bát mẫu, quần rộng áo dài mà bắt chước là phải; mình rửa nay dương không biết rượu-chè hút-xách là cái gì cả mà thấy người uống rượu cũng bắt-chước uống rượu, thấy người nghiện thuốc phiện cũng bắt-chước nghiện thuốc phiện thì chẳng nguy lắm dư? Và mô-phỏng của người mà lại cần phải có tự ý mình suy nghĩ ra; như người Pháp học văn-chương La-mã mà lập ra được bản một nền văn-học riêng; người Nhật học chữ Hán mà chế ra được thứ chữ bính giả phiến giả làm một lối chữ hòa-văn riêng của mình; xét rộng ra các điều phát-minh, các môn kỹ-nghệ cho đến trăm nghề trăm nghiệp trong thế-giới từ xưa đến giờ cái gì cũng chỉ sáng khởi ra trước tự một hai người, bao nhiêu người sau đều là bắt-chước cả, mà nào có ai giống ai, có nước nào giống nước nào, ngày mới tháng lạ, biến-hóa vô cùng, càng về sau lại càng thấy hơn về trước nhiều mà không còn có chút gì là đạo-lập ngoài trước nữa. Bắt-chước người mà khôn thì là sự tiện lợi thứ nhất không gì chóng bay chóng khá bằng; xem ngay người Nhật-bản bắt-chước Âu Mỹ, duy-tân biến pháp, mới độ vào khoảng hơn năm chục năm nay, mà những công-cuộc của người Âu Mỹ trải nỗi khốn khó bao nhiêu đời, bao nhiêu tâm-huyết các vĩ-nhân kiệt-sĩ hao-mòn vào đấy mới có ngày nay, người Nhật-bản cũng nối gót theo chân kịp được cả; vì người Nhật-bản bắt-chước Âu Mỹ mà vẫn có cái trí khôn quyết trạch của mình, bắt-chước cái chính-thể dân-quyền mà quân-chủ là cái gốc nước của mình vẫn không bỏ, bắt-chước cái tư-tưởng học-thuật mà đạo nho là cái quốc-túy của mình vẫn không suy, bắt-chước cái cách thức kỹ-nghệ buôn bán đời nay mà thói cũ ăn cần ở kiệm vẫn không mất, bắt-chước tàu bè súng-ống, khoa-học cách-trí của các nước mà cái lối văn nhã, cái lòng tôn giáo vẫn không đổi dời. Bắt-chước như thế là bắt-chước khôn. Bắt-chước người mà dại thì là sự nguy-hiểm thứ nhất mà dễ hư dễ hại không gì bằng; xem ngay người Tàu cũng bắt-chước Âu Mỹ, cũng tân-học, cũng tân-chính trong mấy chục năm nay mà kết-cục được cái họa tứ phân ngũ liệt, phong-tục ác bạc, học-thuật tiêu-vong, cái phù-cường văn-minh của người Âu Mỹ chẳng thấy đâu mà cái nạn chủng duyệt quốc vong không kéo thì đến nơi lúc nào không biết; vì người Tàu bắt-chước Âu Mỹ mà không hề có cái tri khôn quyết trạch của mình, thấy người dân-chủ cộng-hòa mà không xét tới cái trình-độ dân trí của mình là thế nào cả, thấy người tự-do bình-đẳng cũng bắt-chước tự-do bình-đẳng mà không xét tới cái tình-hình lịch-sử của mình là thế nào cả, thấy người cải tạo gia-đình cũng bắt-chước cải-tạo gia-đình mà không xét tới cái nền nếp gia-tộc của mình xưa nay là thế nào cả, thấy người đề-xướng tân văn-hóa cũng bắt-chước tân văn-hóa mà không xét tới cái căn-bản học-thuật của mình xưa nay là thế nào cả. Bắt-chước như thế là bắt trước dại.

Người mình có cái tinh thiên hay bắc-chước, cái gì cũng nhất vị chỉ biết bắt-chước người, nên bắt-chước dại thì nhiều mà bắt-chước khôn thì ít lắm. Bắt-chước người Tàu học chữ Hán mà trong khoảng mấy ngàn năm chỉ học nhờ viết mượn không hề nghĩ ra được một thứ chữ quốc-văn nào — trừ ra có một thứ chữ nôm cũng viết bằng chữ Hán mà ai muốn viết thế nào thì viết, chưa thành lối chữ nhất-định — người Tàu bị dại về cái học khoa-cử, mình cũng bắt-chước theo cái học khoa-cử mà bị dại; người Tàu bị ngu bị hèn về cái tục trọng văn khinh võ, quí sĩ tiện nghệ, người mình cũng bắt-chước theo cái tục trọng văn khinh võ, quí sĩ tiện nghệ mà bị ngu bị hèn; về tư-tưởng thì người Tàu có cái học-thuyết chán đời, người mình cũng bắt-chước chán đời, người Tàu có cái học-thuyết vị ngã, người mình cũng bắt-chước vị ngã; về phong tục thì người Tàu chuộng bói toán, dông cốt, phù-thủy, địa-lý, người mình cũng bắt-chước chuộng bói toán, đồng-cốt, phù-thủy, địa-lý; người Tàu thờ ông thánh Quan, bà Thiên-hậu, kỳ-niệm ông Khuất-Bình, ông Giới-tử-Thôi, người mình cũng bắt-chước thờ ông thánh Quan, bà Thiên-hậu, kỳ-niệm ông Khuất-Bình, ông Giới-tử-Thôi; trong cái lúc thâu thái được chút-đỉnh luân-lý, học-vấn, văn-chương, kỹ-nghệ của người Tàu thì bao nhiêu cái dại, cái dở của người Tàu, mình cũng nhắm mắt theo cho kỳ hết. Nhân thế mà bao nhiêu cái tinh-thần tự-lập, cái năng-lực sáng tạo mất dần đi mất cả. Người nước nào có cái đặc-sắc của văn-học nước ấy, mỹ-thuật nước ấy; nói đến văn-học của người mình thì ai làm được câu văn câu thơ nào hay cũng tự-đắc rằng câu văn ấy Tàu, câu thơ ấy Tàu mà khen ngợi nhau, khuyến miễn cho nhau cũng lấy thế làm tuyệt-phẩm; nói đến mỹ-thuật của mình thì không luận là cỗ gì, suốt cả nước từ trên chí dưới, từ trẻ chí già cũng đều cho kiểu Tàu, nét Tàu mới là đẹp, kiểu mạc ra không dùng Tàu, đồ làm ra không hệt Tàu là xấu, là bỉ tiện, là ít người thích, phải bán rẻ tiền; ta chẳng thường nghe ở cửa miệng người mình nói luôn những là chữ ông ấy Tàu lắm, nét vẽ ông ấy y như nét Tàu, chế cái bàn, cái ghế, cái lọ, cái bát không được đẹp là cái bàn ấy, cái ghế ấy, cái lọ ấy, cái bát ấy trông còn « An-nam » lắm đấy ư? Như thế thì còn gì cái tinh-thần tự-lập, cái năng-lực sáng-tạo nữa. Cho nên dân tộc mình lập quốc đã cỗ đến hơn bốn ngàn năm nay mà tuyệt không có tí gì là quốc-hoa riêng của mình cả. Các nhà bác-học đời nay nghiên cứu về Đông-phương hoặc về mỹ-thuật đều cho người mình là nhất thiết cái gì cũng chịu ảnh-hưởng của người Tàu cả, thật là đúng lắm. Cái đó chẳng là một cái cớ lớn làm cho người mình bao giờ tiến hóa cũng chậm-trễ sau người dư?

Đã mất hết cái tinh-thần tự-lập, cái năng-lực sáng-tạo, mới dần-dần nuôi nên cái khối óc rất biếng lười; cái gì cũng ưa thường thôi cựu, không hề suy nghĩ dụng đến cái tri-khôn bao giờ; thấy người làm sao bảo-hao làm vậy trăm-trăm bắt-chước người mà chẳng biết bày đặt thêm-thắt ra tí nào; thành ra tài mất cũng sinh ra chậm chạp, tay chân cũng thành ra khờ vụng, mà dù chịu khó chịu nhọc đến thức khuya dậy sớm, luôn tay luôn chân, cái sức làm việc vẫn kém người, kém về đằng phẩm mà đến cả về đằng lượng. Người Âu-châu quan-sát về cái văn-đề nhân-công ở nước mình, nói người mình cũng khỏe mà làm thật siêng, chỉ vì cái tri khôn lười biếng quá mà đến nỗi làm việc thua người Tây nhiều lắm. Cái đó chẳng lại là một cái cớ lớn làm cho người mình ươn hèn vụng dại không ganh-cạnh nổi với người ta dư?

T.

Tại một kỷ-niệm-đài của nước Đức

Trong khi làm lễ khánh-thành một đài kỷ-niệm các địa-hạt của nước Đức bị mất, Ruprecht, Kjoilling và Kahr có đến dự lễ.

Tòa Nội-các mới nước Pháp

Nay lại nhận thêm được tin sau này về tòa Nội-các mới

Ông Herriot đã lập xong tòa Nội-các. Các quan thượng-thư như sau này :

MM. Renoult, bộ Tư-pháp ;
Chautemps, bộ Nội-vụ ;
Clémentel, bộ Tài-chính ;
Nollet, bộ Chiến-tranh ;
Domesnil, bộ Hải-quân ;
Bovier Lapierre, bộ Trợ-cấp ;
François Albert, bộ Học-vụ ;
Raynaldy, bộ Thương-mại ;
Peytral, bộ Công-tác ;
Dalbiez, các miền giải thoát ;
Queille, bộ Nông-phố ;
Dalad er, bộ Thuộc-địa ;

Ngoài các quan Thượng-thư lại có các quan phó thượng-thư như sau này :

MM Evnac, bộ Hàng không ;
Robert, bộ Bưu-điện ;
Meyer, bộ Hải quân ;
Marco-Giafferi, bộ Chuyên-môn học.

MỘT CÁI ẢNH HƯỞNG CỦA BẢN LUẬT DI-DÂN

Bản luật cấm hẳn di-dân của Hoa-kỳ rất hại cho các nhà truyền giáo Hoa-kỳ ở Nhật bản. Các báo Nhật có nói nhiều người theo đạo vì bản luật ấy mà bỏ đạo, vì họ cho là những lời bác ái, công bình của các nhà truyền-giáo, toàn là những lời hão huyền cả.

Tự do diễn đàn

Thế nào là văn-minh ?

Hai chữ văn-minh ngày nay trong dân-gian ta từ kẻ chợ đến thôn quê đâu đâu cũng đã thấy nhan nhản người ăn-to-nói lịch-duyệt nói đến mà thôi, cho đến trẻ con mới lên mười lên bảy cũng văn-minh cũng tự-do nói luôn mồm như đã thông-thạo lắm rồi.

Một người có nhiệt-huyết với đồng bào, với xã-hội mình khi mới nghe qua thì ai lại chẳng thích chẳng mừng, nhưng đến khi đã đem con mắt quan sát lại vài lần thì phải buồn, phải ngao ngán cho người mình không biết dùng hai chữ văn-minh cho xứng đáng, lại làm cho mất cả giá-trị của nó đi.

Tôi nào dám chê hết thảy người mình không biết dùng hai chữ văn-minh đâu và cũng không dám vì chút tai nghe mắt thấy công việc của người mà đã trách người mình, tôi chỉ ước-ao mong mỏi người mình dùng chữ văn-minh cho đúng nghĩa, nói tiếng văn-minh cho phải đường, chớ nên thấy hòng dáng mà đã vội khen, thấy người khen mà đã tự phụ, lấy những đồ thuộc về vật chất mà đã sớm xét về tinh thần, nghe những lời khoe khoang mà đã vội tin rằng thiệt ; phải tự dẫn do cân nhắc thế nào là văn-minh, thế nào là không, để tìm lấy cái văn-minh chân thực mà truyền nhiễm đến bà con. Vậy thế nào là văn-minh giá trị mà thế nào là văn-minh chân thực ? Trước khi giải nghĩa, tôi xin thưa các ngài cứ cho tôi nói sỗ-sàng ngông cuồng và xin các ngài miễn chấp cho. Theo như ý-kiến hẹp hòi của tôi thì bất hạn da trắng, da vàng, da đỏ, da đen, đã là một dân-tộc sống được trên quả địa-cầu này, được cái hạnh-phúc hưởng không-khí mát mẻ, đầm thắm dưới bóng quang âm của tạo-hóa, cũng đều có cái hay cái dở cả và ít nhiều cái đặc sắc khá gọi là văn-minh được. Dân Ai-cập có văn-minh văn-minh riêng của dân Ai-cập, dân Tàu có văn-minh riêng của dân Tàu, dân Do-thái có văn-minh riêng của dân Do-thái, dân Âu-tây có văn-minh riêng của dân Âu-tây, dân Á-đông có văn-minh riêng của dân Á-đông, cho đến dân ở Phi-châu, Úc-châu là những dân-tộc mà ta lắm hay khinh bỉ chê bai họ là những dân-tộc còn đang ở trong vòng giã man bắc âm, nhưng đâm ra lắc họ cũng có lí nhiều cái đức-tính tốt, cái phong tục hay, chớ chẳng không. Nói tóm lại nước nào, dân tộc nào cũng có ít nhiều cái hay cái vẻ, vì như mấy ông cây trồng ở trên mấy đám đất khác nhau, tây theo khí hậu, tùy theo thổ nghi mỗi nơi mà đâm hoa kết quả chong hay chậm vậy. Thế thì ta nên góp nhặt những điều hay của người, bảo tồn lấy điều hay của mình, nung đúc lại thành một cái văn-minh hoàn toàn, có lợi, mà không hại, có ích mà không tổn, cho trong xã-hội được yên vui, nhân loại được sung sướng, trên hòa dưới thuận, quan nói dân nghe, chồng kêu vợ dạ mỗi người làm hết chức phận mình, mưu lấy điều ích chung mà bỏ lợi riêng, lấy thật thân mình mà cứu người đồng loại, thực hành lấy mấy điều trung trinh liệt nghĩa học lấy mấy cái tinh cần mẫn kiêu chuyên, cố tìm kiếm cho ra mấy cái bí-mật của tạo-hóa để giúp đời cứu người, thâu thái lấy những ý kiến hay của các bậc hiền triết đời xưa, đời nay để truyền bá ra cho thiên hạ, học lấy nghề nghiệp hay, tập lấy phép buôn bán giỏi, bắt chước người chế tạo những máy móc có ích cho nghề sĩ nghề nông nghề công nghề thương như là máy cày, máy gặt, máy xay, máy cưa, máy may, máy tiện, máy in, máy xén văn vân, để cho nông-sản ngày một nhiều, lâm sản ngày một thêm, trăm nguồn nghìn nghiệp đều nhờ đó mà mở-mang ra, của cải im-chẳng nỗi đều nhờ đó đào vét được, trước đem ra cung cấp cho bà con gần anh em Việt-Nam nhà ta, sau cung cấp cho cả bà con xa anh em trong bốn bể. Những điều ấy mới gọi là văn-minh chân thực. Những người như ông Socrate, ông Pasteur, ông Jam Watt, ông Fontaine, ông Không, ông Mạnh bà Curie, bà Ngu-cơ, bà Trưng-Trắc, bà Triệu Âu, mới đáng gọi là người văn-minh xứng một làm gương cho mọi người ; còn như những bậc sĩ vờ chế ra tân ngâm đạn pha, hơi ngạt tuồng điệu giết người, tên đúc những kết giới gớm ghê, gươm đao sắc lẻm, đưa cho anh em chém lẫn nhau, bà con giết lẫn nhau, chế xương róc thịt người đồng loại để cướp giữ lấy lợi quyền ; những cậu công tử bột mang lấy bộ áo lịch sự, đôi giầy láng xảy, những câu nói tai ban cao, xóc xia rành, đều là cái văn-minh giả dối, không nên bắt chước làm chi, phải xa lánh, nên lấy chay mới khỏi hại đến tinh-thần mình.

Nói tóm lại những điều đáng gọi là văn-minh là những điều hay điều phải, không lợi riêng cho một dân một nước mà lợi chung cho cả mọi nước mọi người ; không ích riêng cho một nhà một hạng chúng cho cả nghìn muôn nhà. Một người văn-minh là một người làm hết bổn-phận mình đối với nhà, với nước với nhân loại, một nhà văn-minh là một nhà có con lành chăn thảo, làm lụng siêng năng, một nước văn-minh là một nước có trật-tự có nhân nghĩa không vì mạnh mà đè nén hiếp đáp nước hèn yếu hơn mình không vì khôn hơn mà đỗ dành một nước dại hơn mình để mong chiếm lấy mối quyền lợi, cướp lấy quyền tự do mà tạo hóa đã ban cho mọi người, lại ra tay bình vực dạy khôn về khéo cho họ được bằng mình vậy.

Bùi-song-Hương

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 14 Juin 1924.

Ông Herriot sang Londres

Ngày 21 juin, ông Herriot sẽ sang Londres.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 15 và 16 Juin 1924.

Mấy lời của ông Stresemann

Ông Stresemann diễn-thuyết có nói : nước Đức sẽ nộp một số bình phí để đền về việc thất-bại, nhưng không chịu bồi-thường về những cái rách-cớ vô hình. Nước Đức khốn đốn về việc tiền tệ mất giá, vì sở chi thu eo hẹp, vậy không có lẽ nào lại đóng quân ở hạt sông Rhur được. Chánh-phủ Đức sẽ điều-đình để thu được nhiều lợi ích, nhất là việc Pháp Bỉ rút quân ở hạt sông Rhur về.

ALAIN GERBAULT ĐỊNH ĐI BỂ MỘT CUỘC RẤT XA

Người Pháp tên là Alain Gerbault, trước đây đã nổi tiếng về việc đi qua bể Đại-tây-dương có một mình bằng một cái tàu buồm nhỏ, nay lại định đi một cuộc rất xa, mà xưa nay chưa ai đi một mình bao giờ. Người ấy nói với các nhà báo Hoa-kỳ như sau này :

Trước nhất tôi đi những đường của quân giặc bể nước Pháp ngày xưa, về thế-kỷ thứ 17 và 18, mà họ thường đóng xảo huyệt ở các đảo Bahamas. Rồi tôi vượt qua Thái-bình-dương. Tôi định đi từ 3 đến 5 năm. Tôi định không đi qua Honolulu, cũng những nơi mà khách du lịch thường qua lại, vì tôi đi lần này là có ý đi thám-hiểm. Tôi sẽ đem theo một cái máy chớp bóng, nhiều máy nhiếp-ảnh, cùng các đồ dùng để khảo-cứu về đường khoa học.

Có người hỏi tại làm sao lại thích phiêu-lưu như thế, người ấy nói :

Trong họ tôi, có truyền nhau một chuyện, xem chuyện ấy thì việc đi bể là một cái sở thích di-truyền của nhà tôi xưa nay. Ông tôi có một quyển sách kể chuyện đi bể của cụ tổ tôi tên là Alan Gerbold, là một nhà truyền giáo xứ Irlande về thời Saint Patrick. Cụ tổ tôi Gerbold tức Grebault đi qua bể Manche đến nước Pháp có một mình bằng một cái tàu nhỏ là người truyền giáo Tiên-phong thứ nhất ở miền duyên-hải phía Bắc nước Pháp.

Alain Gerbault lại nói : Tôi sinh-trưởng ở đất Normandie. Cha tôi vốn thích đi chơi bể. Tôi đi bể từ lúc lên 5. Khi tôi mới độ lên 6 tuổi, tôi đã đi một mình ở trên mặt bể hai ngày hai đêm. Đến lúc về nhà phải đòn một trận rất đau, nhưng thực cũng đáng.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 29 độ
15 giờ 31 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch
Thứ tư 18 Juin 1924
S. Amand

Âm-lịch
17 tháng năm, năm Giáp-tí
Ngày Mậu-thân
Hành Mộc, Sao Cơ, Trực Khai,
Kỵ : Thú-điền, Khởi-khấp, Tri-sản
NGHI : Tế-tự, Ký-phúc, Thương-nhiệm, Thương-quan, Nhập-học, Xuất-hành, Hội-hữu, Di tỉ, Kết-hôn, Cầu-tự, Trị-bệnh, Nạp-thái, Tu-tạo, Thượng-lương, Thú tru, Tác-chông
LONG KHẢU

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.		9 $ 18
— nhì	—	8 70
— ba.	—	7 90
Thóc.	—	5 60
Bắp ngô.	—	5 00

Giá bạc. Kể từ ngày 17 Juin 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 9 $ 58

Quan Giám-quốc mới lên chức. — Chiều tối hôm vừa rồi, quan Binh có cho bắn 21 phát đại-bác mừng ngày quan Doumergue lên chức Giám-quốc. Ngày hôm qua các sở quan Binh đều đóng cửa nghỉ cả.

Quan Toàn-quyền đi công cán tại Trung-hoa. — Trong khi quan Toàn-quyền qua Bắc-kinh thì các nhà quyền binh tiếp đãi ngài một cách rất thân ái. Ngài có thương thuyết cùng quan Thống-lĩnh Trung-hoa, quan Thủ-tướng, quan Thượng-thư bộ Ngoại-giao và các quan đại-biểu trong chính-giới và ngoại-giao giới. Ngài đã về đến Thượng-hải tối hôm 10 Juin. Quan Tổng lãnh-sự Wilden cùng các quan chức Đại-pháp và Trung-hoa ra nghênh tiếp ngài tại nhà ga. Tuy tức ngài tới ga đã tối mà chính-phủ Trung-hoa cũng cho quân lính ra đón.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Ngày 11 ngài đi thăm các quan chức. Tại tòa Lãnh-sự có m' tiệc mừng, các quan chức và các đức cha Đại-pháp tại Trung-hoa có mặt ở Thượng hải bữa đó đều đến dự.

Buổi chiều có mở cuộc nghênh tiếp tại tòa Lãnh-sự, các quan chức và thân hào Pháp đều đến chào ngài do quan Lãnh-sự giới thiệu. Quan Lãnh-sự có đọc một bài diễn-văn ca tụng cái công nghiệp của người Đại-pháp tại Đông-dương.

Ngày 12, quan Toàn-quyền đi thăm các công sở của thành-phố, trường Pháp-Việt, trường học Pháp, trường Pháp-Hoa và có dự một kỳ hội-đồng bất thường của thành-phố nhân dịp ngài bước chân đến đất Thượng-hải. Sáng hôm đó ngài có thết tiệc các quan chức Trung-hoa và các quan Lãnh-sự

Buổi chiều có cuộc điểm binh các toán lính Việt-Nam, lính tuần cảnh, lính chữa cháy của tô-giới Pháp. Quan Toàn-quyền rất lấy làm ngợi khen quân-lính Việt-Nam đã làm được hết bổn phận đối với thành phố. Trong cuộc điểm binh, quan Toàn-quyền có gắn các bội-tinh Đông-pháp cho các hàng cai đội Tây Nam.

Buổi tối hôm ấy, dân Pháp có mở một cuộc khiêu vũ mừng quan Toàn-quyền tại nhà xéc Tây.

Sáng 13, quan Toàn-quyền đi thăm các bệnh viện, trường đại-học, trường Jeanne d'Arc và trường Pháp Hoa do M. Civel quản-đốc.

Quan Đô-đốc Hồ ở Thượng-hải có mở tiệc mừng ngài và mời tất cả các quan chức Pháp Hoa đến dự. Buổi chiều quan Toàn-quyền tiếp các quan chức Pháp và tối thì xuống tàu *Hakone-Maru*. Các quan Đại-pháp và Trung-hoa cùng các quan võ ở tàu *Jules Ferry* đều ra bến tiễn ngài cả.

Các máy bay Bồ-đào-nha

Các phi-hành-gia Bồ-đào-nha định đem máy lên trường bay phía chùa Thông tỉnh Sơn-tây để khởi hành, vì trường Bạch-mai mấy hôm nay trời mưa luôn ướt át lắm, và chiếc máy ấy nay đựng dầu xăng nặng lắm. Từ đó các phi-tướng sẽ bay đi Áo-môn (Ma-cao).

Hội-nghị Thái-bình-dương.

Các đại-biểu của Đông pháp trong cuộc hội-nghị này mà bản-quán đã đăng trong một kỳ trước thì sáng chủ nhật vừa rồi đã xuôi Haiphong để đáp tàu *Hanoi* sang Hương-cảng rồi đi Honolulu. Quan phó quản-lý Damiens tại văn-phòng quan Toàn-quyền đứng đầu phái-bộ thì chuyến tàu sau mới đi.

Tin đường sá. — Đường Hanoi đi Hòa-bình, từ kilomètre 42 trở đi thì xe cộ nào cũng không đi được, cả đường Hòa-bình đi Chợ bờ cũng vậy.

NƯỚC CHANH

HIỆU

T B

125, Route de Sinh-từ

(Nốn 65m)

Có bán nước cất thật là thanh-khiết chai quả nên mọi nơi.

Các ngài nào sành uống nước chanh, từ nay không cần phải mua nước chanh Hồng-kông nữa. Cơ hiệu này mà uống ngon hơn mọi thứ nước chanh khác.

Bản-hiệu có bán cả nước hơi *Soda*, và nước cất (*Eau distillée*) để dùng pha thuốc thật là tinh-khiết.

Thi Sơ-học Pháp-Việt. — Sáng hôm nay, hồi 7 giờ, tại các thành-phố Hà nội, Hải-phòng, Nam-định, và tại Đáp-cầu, Lạng-sơn và Việt-trì đã mở kỳ thi Sơ-học Pháp-Việt. Ở Hà-nội chia làm hai hội-đồng, hội-đồng thứ nhất sát-hạch học-trò của các trường công, họp tại trường Sinh-từ có hơn 700 thí-sinh, và hội-đồng thứ nhì sát-hạch học-trò các trường tư-thục, họp tại trường Nữ-học hàng Than, có non 400 thí-sinh.

Hội-đồng thứ nhất có những vị sau này:

MM. Michel, đốc-học các trường Nam-định chánh hội-đồng; Lemoine, Đốc-học các trường Hải-dương phó hội-đồng; Koch, Biên-tập tại tòa Đốc-lý; Courtoux, Giáo học trường Nam-định; Duchemin, Giáo-học trường Hải-phòng. MMmes Babonneix, Giáo-học trường Albert Sarraut; Goulut, Giáo-học trường Nữ-học Tây Hanoi; Prado, Giáo-học trường Nữ-học Hải-phòng; Rondot, Giáo-học trường Nam-định; Texier, Giáo-học trường Tuyên quang; Pogam, Giáo-học trường Kỹ-nghệ Hanoi; Imbert, Giáo-học trường Nữ-học Tây; Hettich, Giáo học trường Nữ-học Tây; Martinet, Giáo-học trường Hải-phòng; Nicoli, Giáo-học, trường Hải phòng; Tronson, Giáo-học trường Rivière Hải-phòng; Gilles, Giáo-học Hanoi; Haulin, Giáo-học Hongay; Thuillier, Giáo-học Ninh-bình; Melles Nesty, Giáo học Hải-phòng; Bonnafont, Giáo-học trường Phủ-lạng-thương; Vetzelmeyer, Giáo-học Thái-bình. MM. Ng-thúc-Quỳnh, Giáo-học Phủ-lý; Ng-đăng-Quy, Giáo-học Quảng-yên; Đặng-đình-Phúc, Giáo-học Moncay; Trần-văn-Tâm, Giáo-học Ninh-bình; Ng-đức-Hỷ, Giáo-học Phúc-yên; Tô văn-Thiện Giáo-học Ninh-bình; Phan-bá-Thuần Giáo-học Nam-định; Phạm v-Phong, Giáo-học Tu-tân (Ninh-bình); Vũ-như-Lam, Giáo-học Laokay; Đào-trọng-Sỹ, Giáo-học Quảng-yên; Trần-ngọc-Tôn, Giáo-học Hội-thuận (Ninh-bình); Vũ-quang-Thân, Giáo-học Nho-lâm (Ninh-bình); Ng quang-Vỹ, Giáo-học Hưng-hóa; Nguyễn-văn Du, Giáo-học Nghĩa-hưng (Nam-định); Hoàng-đạo-Thúy, Giáo-học Phong-doanh (Nam-định); Trần-huy-Cơ, Giáo-học Nam-định; Mlles Trần-thị-Duyên, Giáo-học Phủ lạng-thương; Nguyễn-thị-Thục Viên, Giáo-học Hải dương làm hội-viên.

Hội-đồng thứ hai có những vị sau này:

MM. Bourgarit, Đốc-học các trường Hưng-yên làm chánh hội-đồng; Girault, Đốc-học các trường Thái-bình phó hội-đồng; Duquesne, tham-tá tòa Đốc-lý Hanoi; Lagorelle, Đốc-học các trường Thái-nguyên. Mmes Changeant, Đốc-học các trường Nữ học Hải-phòng; d'Argence, Giáo-học Hanoi, Mlle Sandré, Giáo-học Hanoi. Mmes Bruneau, Louise Giáo-học Hanoi; Pouligo Louise Giáo-học Hanoi; Lagonelle, Giáo-học Thái-nguyên; Beauclair, Giáo-học Hanoi; Bruneau, né Lamy Giáo-học Hải phòng; Burnier, Giáo-học Hanoi; Taddei, Giáo-học Hanoi; MM. Vũ-v-Roan, Giáo-học Nam-định; Trần-v-Đệ, Giáo-học Nam-định; Ng-v-Đản, Giáo-học Quảng-uyên (Cao-bằng); Phạm-v Khoát, Giáo-học Vĩnh-yên; Ng-văn-Đang, Giáo-học Thất-khê; Vũ-quốc-Chính, Giáo-học Phủ-lý; Trần-đức-Phao, Giáo-học Yên-bay; Ng-văn-Lễ, Giáo-học Senhồ (Bắc-giang); Phạm-đạt-Thông, Giáo-học Hưng-yên (Thái-bình); Tô-xuân-Canh, Giáo-học Duyên-hà (Thái-bình); Lê-văn-Quan, Giáo-học Đông-quan (Thái-bình); Mlle Trần-thị-Quý, Giáo học Thái-bình làm hội-viên.

Các đầu bài ra sáng hôm nay như sau này:

Ám tả

Le typhon

C'est pendant la saison des pluies que se produit le terrible phenomène atmosphérique qu'on nomme typhon. Les plus fortes tempêtes que nous ayons dans les pays temperés n'approchent pas de sa violence destructive. Ce sont de continuelles rafales d'un vent qui renverse tout, allant à une vitesse de plus de deux cents kilomètres à l'heure, accompagnées de trombes d'eau tombant sans arret, accablant, inondant, noyant les choses, les bêtes et les gens. Toitures enlevées, maisons effondrées, arbres tordus et broyés: on a le spectacle d'une exécution sauvage, qui a frappé partout, comme dans une rage folle.

D'après Paul Doumer

Câu hỏi

1. — Quelle est l'idée générale du texte? Citez la phrase qui la résume
2. — Expliquez les mots: *accablant, inondant, noyant*. Dans quel ordre ces mots sont-ils rangés au point de vue du sens?
3. — Analyse grammaticale des mots *comme, dans* (dernière phrase du texte)
4. — Nombre, nature et fonction des propositions contenues dans la seconde phrase du texte: « Les plus fortes ... destructive ».

Viết tập

Hai câu đầu trong bài ám-tả.

Luận Pháp văn

Un devin aveugle arrive au marché. Il s'installe et dit la bonne aventure. Les gens font cercle autour de lui, regardent, écoutent. Décrivez la scène.

Chiều hôm nay, thi tính đố, thi vẽ và thi khâu.

HỎI

CÁC NHÀ LÀM BÁNH, nên mua Carbonate amoniaque.

CÁC NHÀ THỢ GIẶT, nên mua Chlorure de chaux.

HIỆN CÓ BÁN TẠI:

NHÀ BA CHUÔNG

(*Hiệu Bào-chế MONTÈS*)

HANOI

BÁN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói. . . .	0p 02
Thuốc STIC « SAVANE » mỗi gói. . . .	0 . 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp bằng kín, mỗi hộp [illegible] điếu. . . .	[illegible]

Các quan võ Nhật sắp tới Hanoi. — Đến thứ năm 19 juin hồi 20 giờ quan Đốc-lý Hanoi và hội-đồng thành phố sẽ thết tiệc các quan võ Nhật ở tuần dương-hạm *Oi* lên chơi Hanoi.

Tòa Thượng-thẩm — Sáng hôm nay, tòa Thượng-thẩm xử những việc sau này:

Bội ước. — Nguyễn-xuân-Lê, Ng-công-Ngôn, Trần-bá Sa và Phạm-bá-Tố làm giấy cam kết đấu mỏ lên làm ở trên mỏ Tĩnh-túc tỉnh Cao-bằng trong hạn 6 tháng. Công-ty mỏ cho vay tiền trước cấp lương và tiền tàu cho cả. Lên làm chưa đủ hạn lại bỏ về, không nói gì với cai cả. Tòa án Trừng-tri Hanoi phạt mỗi tên 1 tháng tù và 15 quan. Tòa Thượng-thẩm y án.

Việc khám rượu lậu. — Có người báo sở Thương-chính đến nhà Ngô-thế-Hanh, khám rượu lậu. Tên Hanh kháng cự không cho vào khám. Tòa án Trừng trị Phú-thọ phạt 500 quan. Tòa Thượng-thẩm y án.

Giả mạo. — Giang-đức-Thi là học trò, thi mãi không đỗ bằng sơ-học Nhân có kỳ thi kỳ vẽ ở sở Họa-đồ thì tên Thi mượn cái bằng sơ-học của người anh em tên là Giang-nam-Thi chữa chữ đệm lại cho đúng tên xin ứng thi. Tòa án Trừng trị Hanoi phạt 5 tháng tù án treo. Tòa Thượng-thẩm y án.

Ăn cắp gỗ. — Nguyễn-văn-Min làm công cho một người tên là cai Ba bị thưa ăn cắp gỗ đem bán cho một người đàn bà bán hàng nước, phải tòa án Trừng-trị Hanoi phạt 6 tháng tù. Tòa Thượng-thẩm tha cho, vì xét không đủ chứng cớ.

Tin gái mất của. — Một người hành-khách tên là Bắc đi qua Hanoi, vào trọ trong một phòng chứa trọ, bảo bồi đi tìm gái là Ng-thị-Huệ đến để tiêu khiển. Sau người ấy mắc bận phải ra phố thì giao cả đồ hành-lý để ở nhà săm, nhờ ả đó coi hộ, chẳng ngờ trong khi đi vắng thì ở nhà ả kia cuốn hết cả đồ hành lý cút thẳng. Tòa án Trừng-trị Hanoi phạt thị Huệ 5 tháng tù. Tòa Thượng thẩm y án.

Kẻ cắp tập sự. — Ng-v-Quy 11 tuổi ăn cắp ví tiền của một người đi đường khi bắt được khám trong mình có con dao cạo xét ra thì dao ấy dùng để đi xẻo túi. Tòa án Trừng-trị Hanoi phạt tên ấy phải giam 6 tháng trong nhà Trừng-trị Tòa Thượng-thẩm phạt tên ấy phải giam tại nhà Trừng-trị cho đến khi 21 tuổi mới được tha.

Ngạch Học-chính. — M. Đặng-Khoát, có bằng Sơ-học Pháp-Việt, mông bổ trợ-giáo phụ-tá, lương mỗi tháng 15 $.

M. Nguyễn-văn-Túc, trợ-giáo thực-thụ hạng tám, theo như đơn xin, được phép nghỉ trong hạn 1 năm, kể từ ngày 23 Mai 1924 trở đi.

M. Phạm-hữu-Lợi, trợ-giáo tập-sự được phép nghỉ dưỡng bệnh 3 tháng, tháng đầu lĩnh cả lương, hai tháng sau lĩnh nửa lương.

Khổ vì lụt. — Vì mấy trận mưa vừa rồi, làm cho bao nhiêu nước các cống rãnh ở các phố chảy cả về hai cái cống ở dốc hàng Kèn và hai cái cống ở phố Riquier, rồi tự đấy chảy dồn cả vào các hồ ao ở hai làng Thể-giao và Thuyền-cuông (hộ thất Hanoi), đến nỗi mấy cái cống ấy bây giờ không sao chảy thoát được nữa, đành cứ ứ cả nước tràn trụa cả lên trên miệng cống. Thành thử hồ ao ở hai làng ấy bây giờ mông-mênh những nước, đường lối đi lại ngập lụt và nước tràn trụa ngập cả vào trong nhà, các loài súc vật trèo cả lên giường lên phản mà trú, thật là hại vệ-sinh quá thể. Khổ nhất về một nỗi sáng ra các người đi làm ăn buôn bán, đều phải sắn quần ra mà lội lặm bì bõm, thực là khó chịu. Có người mắc thuyền nan chở đến 5, 6 người bơi ra tận văn-chỉ gần nhà thương chữa mắt, mà trông cái thuyền chở người ấy mỏng mảnh quá, ngộ khi gặp phải cái thuyền cũ nát thì thật là nguy hiểm cho người ta đến đâu.

Vậy mong rằng sở Lục-lộ thành-phố nên khai rộng cái cống Nam-khang ra (cái cống này xưa nay vẫn chảy ít và lại cái miệng cống bé lắm, các sơ rau và sen nhật-bản bám vào lấp miệng cống cho nên không chảy mạnh được) để cho nước các hồ ao hai làng chảy qua rồi chảy ra cái cống Ô-cầu rền mà chảy lan khắp đi các nơi, như thế thì hồ ao ở đấy mới đỡ được nhiều nước mà đường lối lâu ngày khô cạn tạnh ráo thì thật là tiện lợi cho dân hai làng ấy biết bao! Mong lắm thay!!!

Tấn lai cảo

Cái nạn ô-tô. — Sáng hôm qua có hai ông Tây đi ô-tô lên Thái-nguyên do một người *chauffeur* ta cầm máy. mới đi khỏi Hanoi được mấy kilomètre thì ô-tô đổ xuống ruộng vì tránh một cái xe khác ở phía trên xuống và vướng phải nhau. Xe bị hư hỏng cả, may chỉ có một người bị thương mà thôi.

Ngày 16 vừa rồi, Mme Tabouillot ở Nam-định có trình tại sở Cẩm rằng cái xe ô-tô cố T. 1-53 của bà ấy do người *chauffeur* là Đỗ-Bảo cầm máy khi xe tới giữa quãng kilomètre 22 và 23 thì đụng phải một người đàn bà điếc tạt ngang đường. Việc ấy đã trình tổng lý đến xét. Chủ xe có cho người bị thương 5 đồng để uống thuốc.

Cái nạn xe điện. — Chiều thứ bảy vừa rồi, xe điện đường Bạch mai khi mới chạy khỏi chợ Mơ-mơ thì có một người đàn ông trèo lên, chưa rõ làm sao mà bị bánh xe nghiến đứt cả hai chân, người ấy đã phải khiêng vào nhà thương.

Đánh rơi ví bạc. — M. Vũ-đình-Phiêu nhà ở phố Bờ hồ số 38 trình Cẩm rằng đêm 13 vừa rồi đi từ nhà đến hàng Bông có đánh rơi mất cái ví da đen đựng 205 p. 50.

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE

Cẩn-cáo

CHỚP BÓNG MÙA HÈ. — Bắt đầu từ ngày 5 Juin giờ đi cho đến hết vụ hè thì nhà chớp bóng PALACE đóng cửa không chớp ban tối, chỉ chớp mỗi tuần-lễ có hai buổi ban ngày thứ năm và chủ-nhật mà thôi, còn những buổi tối thì chớp trước cửa Café Métropole.

TẠI RẠP PALACE

Mỗi tuần-lễ 2 buổi ban ngày

THỨ NĂM VÀ CHỦ-NHẬT

Mỗi lần chớp mỗi chương-trình khác nhau

Giá vào xem vẫn như cũ

Ân thưởng kim-khánh. — M. Công-đình-Tư là quản-lý hiệu may Công-thành Hà-nội và tư-vấn-nghị-viên, vừa được cái hân-hạnh vào Kinh, may mấy bộ ngự-y. Trong mấy tháng trời, M. Tư đã đem hết tài trí làm việc, nên không bộ nào bị loại cả, nay được ân thưởng đệ tam hạng kim-khánh, thực là một sự vẻ-vang riêng cho ông và vẻ-vang chung cho hiệu Công-thành. Hai người thợ cùng với ông đi vào Huế để may, cũng đều được ân thưởng ngân-tiền cả.

H. X. L.

Bán hai lô đất: lô thứ nhất số 23 ở đường Sơn-tây, 408 m² và lô thứ hai số 3 ở phố Chanceaulme và Charon, cạnh cửa Đông-tân, đường chợ Hôm.

Hỏi tại:

Hiệu PHÚC-THÀNH

Số 43, phố hàng Trống, Hanoi

3868

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Chiến hạm « Oi » của Nhật. — Đúng năm giờ rưỡi chiều ngày thứ hai, chiến-hạm « Oi » của Nhật-bản vào tới cửa Nam-triệu, có bắn bảy phát súng chào. Đến sáu giờ kém 15 vào tới bến, sáu giờ bắt đầu áp mạn vào cầu số 5 ở quan-khẩu.

Nhân-dân nghe tin chiến-hạm của Nhật đã vào tới bến thì kéo nhau lũ ượt ra bến xem rất đông.

Đến sáng ngày thứ ba các quan Nhật sẽ lên chào quan Đốc-lý. Đến 19 Juin thì lên Hanoi, và 21 Juin thì ở đây mới khởi hành.

Chực tự tử. — Hồi 9 giờ tối hôm chủ-nhật M. Ng-xuân-Phúc, 28 tuổi, nhà ở ngõ 27 đường Sadi-Carnot, trước làm thư-ký cho một nhà buôn kia, nhưng hiện nay không có việc, không biết vì duyên cớ chi mà lại dùng thuốc độc để tự tử. May thứ thuốc độc mà thầy dùng ấy, biện thầy thuốc còn đang hóa phân, không được mạnh lắm nên thầy không đi thoát, người ta lại đưa vào nhà thương để giải độc.

Thuế xe. — Có nhiều người phàn-nàn rằng giấy khai nộp thuế xe đệ ra tòa Đốc-lý kể hàng tháng mà cũng không nhận được giấy báo đi nộp tiền để lấy miếng đồng gắn vào xe. Có người vì sự chậm trễ bởi vì đâu đó mà bị phải phạt vì cảnh hoài.

Hỏi ra mới biết mỗi khi có tờ khai của người có xe đem lại nộp tòa Đốc lý thì buồng giấy trông coi về việc vào sổ ngay rồi làm giấy báo nộp tiền giao cho hộ-trưởng của người có xe đem về giúp. Như vậy thì chẳng hóa ra sự chậm trễ nói trên kia bởi các ông hộ-trưởng ư? Nhưng mà ta nên biết rằng thành phố to lớn là thế mà chuyên trách chỉ có bốn hộ, mỗi hộ trông coi hàng chín mươi phố, từ giấy tư báo của quan đến cả thư từ của nhà giây thép phần nhiều họ cũng dùn cả cho các hộ-trưởng phải nhận phát thay, thì hèn chi sự chậm trễ có xảy ra, cũng là phải, ta không đáng trách.

Còn như việc khai nộp thuế xe, người đứng khai đã phải biên đủ cả họ tên cùng chỗ ở thì thiết tưởng tòa Đốc-lý cứ chiếu đấy tư thẳng giấy nộp tiền cho người ta chẳng tiện hơn gửi gấp hộ-trưởng các phố ư! Hay không thế nữa thì theo cách nộp thẻ thuế thân cũng tiện, mỗi khi có người đến nộp tờ khai thì phải đứng chờ vào sổ xong lấy luôn giấy sang nộp tiền ở kho bạc rồi biên lai cứ giữ lấy làm bằng, bao giờ miếng đồng làm xong sẽ đưa biên lai lấy sau cũng được.

Hai cách đó mong quan trên soi xét nên dùng cách nào cho tiện để các nhà có xe được nhờ, chứ nếu cứ để như trước thật tất phiền nhiễu cho những người có lòng trốn thuế mà cũng phạm oan vào luật vi-cảnh của thành phố.

SẼ XIN HẬU TẠ

Tôi có con chó giống « Nhật-bản » sắc trắng, hai tai, lưng và đuôi vá vàng nhuốm, cổ đeo cái vòng xích bằng kền, có cả khóa và nhạc. Hồi tám giờ tối chủ-nhật nó lạc ra ngoài đường, vậy ông bà nào bắt được hay là trông thấy nó, làm ơn chỉ bảo cho tôi, tôi sẽ xin hậu-tạ.

Giáp-đăng-Đạt

83, Avenue Belgique, Haiphong

BẮC-NINH

Cờ bạc nữa thôi? — Ngày 15 juin một nhà kia ở ga Thị-cầu gá sóc đĩa, ông cẩm Đáp-cầu vào bắt ngay được quả tang bắt được hơn 10 người đã giải cả vào sở cẩm để xét hỏi.

THƯỜNG-TÍN

Phát phần-thưởng. — Hồi 9 giờ sáng hôm thứ ba là ngày 10 Juin, trường Pháp-Việt phủ Thường-tín làm lễ phát phần thưởng cho nam nữ học sinh, quan tổng-đốc Tử-Đam hưu-trí làng Khê-hồi làm chủ tọa. Các quan và thân hào hàng huyện đến dự lễ đông lắm. Khi an tọa rồi, thì ông chưởng giáo Hoàng-văn-Tuân đọc bài diễn-văn, cám ơn các quan và khuyên bảo học trò, khi đọc xong, thì quan chủ tọa diễn thuyết, kế đến quan Phủ sở tại cũng đọc một bài diễn-văn, mỗi khi các ngài đọc xong, thì tiếng vỗ tay rầm rĩ, xong rồi bắt đầu phát thưởng cho học trò rồi các quan và thân-hào hàng huyện thưởng rượu bia và đàm đạo việc làm thêm một lớp trung-đẳng (Cours moyen) ở giáp nhà trường, việc ấy thực là thiệt hợp với lòng sở nguyện của dân nhà quê, nên cử tọa đều lấy làm hoan nghênh lắm. Đến 10 giờ rưỡi thì giải tán, quan phủ có mời quan tổng-đốc Tử và các quan huyện hưu-trí vào công đường dự tiệc. Những bài diễn-văn ấy dài quá, tiếc rằng không đủ chỗ đăng được.

TUYÊN-QUANG

Phát phần thưởng. — Hôm 15 tháng sáu tây này làm lễ phát phần thưởng cho các học-sinh. Trước ngày ấy mấy hôm, ông Đốc trường nam có đạt giấy đi mời các quan và các thân-hào trong tỉnh đến dự lễ cho thêm trọng-thể. Nhiều ngài vì hảo-tâm và muốn khuyến khích các con em, có quyên tiền hoặc cho sách vở bút giấy để thêm vào thưởng học-trò cho cái lễ phát phần thưởng hôm ấy được thêm vui vẻ. Vậy xin kê danh-sách các ngài có hảo-tâm như sau này:

Các ông thông, ký và lục-sự làm việc ở tòa sứ cho 10 p.; hương-hội 7 p; nhà cercle Sâm-du 5 p; quan châu Triêm-hóa 5 p; quan án 2 p. 50; quan châu Hàm-yên 2 p; quan châu Hàn-đình-Thông 2 p; ông Cửu, thông phán kho bạc 2 p; ông Liên chủ sự tòa điện-báo 2 p; ông lục-sự và ông thừa-phái huyện Yên-sơn 2 p; ông đội Thành buôn bán 2 p; ông Kỳ nghị-viên 2 p; ông Nghĩa buôn bán 2 p; ông Chương thừa-phái nha quan án 1 p; ông Tư thừa-phái nha quan châu Mán 1 p; ông Cường buôn bán cho một quyển sách giá 2 p. 50; ông Tiến buôn bán cho hai cái hộp đựng quản bút giá ngót một đồng.

Cộng cả được là 47 p. 50 và một quyển sách, hai cái hộp đựng quản bút.

Trường Pháp-Việt Tuyên-quang lại cảo

LAO-KAY

Dạy thể-thao. — Hoàng-kọ-Zen, cai hạng nhì, kiêm việc dạy thể-thao tại trường Pháp-Việt Lao-kay thì mỗi tháng được phụ-cấp là 1p.50.

PHỦ-LÝ

Phát phần thưởng. — Sáng hôm chủ-nhật 15 juin đã phát phần thưởng cho các học-trò nam nữ tại nhà hát. Có quan chánh-sứ Collet đến chủ tọa, quan án, các ông nghị-viên, các viên tòng-sự tòa sứ Tây và Nam, các phụ huynh học-trò đến dự lễ đông lắm. Ông đốc Quỳnh đọc một bài diễn-thuyết thường lệ, cám ơn quan chánh-sứ cùng các quan đã đến dự lễ, làm vẻ vang cho trường học, và nói mấy lời khuyên răn học-sinh. Ông phó bảng Bùi-Kỷ thay mặt hội Pháp-Việt-học bảo-trợ nói về tình thế quan hệ của hội.

Quan chánh-sứ có đọc một bài diễn-văn đáp lại lời ông Quỳnh và ông Bùi-Kỷ.

Danh sách các nhà hảo-tâm gửi sách thưởng cho học-trò xin đăng như sau này:

MM. Vũ kim-Minh 5 p, Bùi mạnh-Hợp 5 p, Ngô-trọng Nhạ 2 p, Laurel 2 p, Ng-văn-Mẫn 1 p, Trần-văn-Trư 6 p, Cao-văn-Vân 1 p, Lưu-v-Khanh 2 p, Ng ngọc-Chất 1 p. Đỗ-Ngọc 2 p, Dương-văn-Phúc 1 p, Bùi-hướng-Thành 3p, Bùi-hướng-Đam 2p, Phạm-huy-Bích 3 p, Bùi-tư-Tề 1 p. Ng-khắc-Minh 1 p, Ng-v-Vụ 2 p, Ng-hữu-Chân 2 p. hội Pháp-Việt-học bảo trợ 30 p, hai quan tỉnh và các quan phủ huyện 24 p, các viên tòng-sự tại tòa Sứ 6 p, các viên tòng-sự tòa án 10 quyển vở bìa con gà, MM. Ng-văn-Tuyển 1 bó sách, Ng-đăng-Tuyển 1 bó sách, Phạm ngọc-Liêu 1 bó sách, Dzénh 1 bó sách, Liên Châu 1 bó sách, Bạch-văn Lam 1 bó sách, Nghiêm-xuân-Hiệp 1 bó sách, Coillot 1 bó sách, Phan-v-Thìn 1 bó sách, Phan-thuận-Thành 1 bó sách, Bùi-thượng-Phan 1 bó sách, các viên giáo-sư trường Trà-châu 1 bó sách, các viên giáo sư trường Ngô-khê 1 bó sách, M. Bùi-quốc-Thụy 4 nghìn pháo « Việt-Nam ».

Thuyền đắm. — Hôm mới rồi có một cái thuyền chở đá, khi vào cống, chẳng may dây đứt, thuyền đâm vào cửa cống, sơn gẫn thuyền bựt ra, nước vào thuyền, các người trong thuyền vội vàng nhảy lên cống, còn cái thuyền đá thì đắm.

ĐÔNG-QUAN (Thái-bình)

Phát phần thưởng. — Ngày 12 Juin, hồi 3 giờ chiều, trường Sơ-học Hạ-đồng, có làm lễ phát phần thưởng cho học trò. Ở nhà trường có trang hoàng rực rỡ, có nhiều ông kỳ-mục đến dự lễ, ông giáo có đọc bài diễn-văn, và các học trò có đọc hai bài đáp lại, đọc xong, tiếng vỗ tay và tiếng pháo nổ xen nhau, rất là vui vẻ, rồi ông giáo lần lượt gọi các học trò lên mà phát thưởng cho. Phần thưởng cũng khá to, các học trò đều hầu khắp được cả. Trong khi ra về, ai nấy đều hớn hở mừng-rỡ, vì sự phát phần thưởng ở vùng này mới có ở đây làm linh-đình là một. Sự phát phần thưởng ở đây được như thế là vì của thầy giáo bỏ tiền ra mua phần thưởng để phát cho học trò, lại vừa hết lòng cổ-động cho mọi người biết, rồi những người có hằng-sản hằng-tâm cũng sẵn lòng mà giúp vào. Mong rằng các ông có nhiệt tâm với sự học ở đây từ nay giờ đi năm nào lại cũng tán thành cho sự phát phần thưởng ở trường này ngày thêm trọng thể để cổ động cho sự học ở miền này càng được thịnh đạt.

(*Xem trang thứ ba, cột thứ hai*).

CÔNG-TY ĐIỆN KHÍ ĐÔNG-PHÁP

Cáo-bạch thứ nhất

Theo như nghị-định của quan Đốc-lý Hà-nội ngày 11 Avril 1924 về giá mua điện thắp đèn, và điện chạy quạt, ông Tổng quản-lý công-ty điện-khí Đông-pháp có lời thỉnh các nhà mua điện đến buồng giấy của Công-ty, phố Francis Garnier, để làm giấy mua điện cho hợp phép.

Ông Tổng-quản-lý

G. PELLETIER

Cáo-bạch thứ nhì

Công ty điện-khí Đông-pháp có lời để qui-khách biết rằng công-ty mua được đèn điện hạ giá, nên từ ngày 1er Juin đến ngày 31 Août đèn 32, và 50 bougies định giá lẻ 3 fr. 50.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:
« TONIQUE TONKINOIS »

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chú không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem kỹ và so sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tàu Nasác phụng lời chiếu phê rằng :

Chiếu nay đại-thần Phòng của MONTES qui ông, có chế một thứ rượu bổ đã công ngự dâng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, truyền cho phê thị gửi cho qui ông phẳng chế-ông đã tỏ thành-giả.

Khâm tại.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

MUA MAU KẺO HẾT !!!

Bản-hiệu mới nhận được ĐĨA HÁT ANNAM, tiếng Saigon, tiếng Huế, tiếng Bắc, hát tuồng, hát chèo, hát cải lương cùng là chuyện và ca-lý rất hay và rất tốt ! ! Grand Arrivage Disques Annamites

CHANSON & Cie HANOI

Hễ các ông mắc phải bệnh tình (dâu và giang mai) khuyên các ông cho dùng thuốc nhẩm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, làng Đáp-cầu, là một nhà chuyên trị, bán thuốc bệnh tình đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại. Chữa cước độ hơn một đồng một lọ.

2000

Cần dùng :

Một người Cai thợ đóng (chaudronnier).
Một người Cai thợ tiện (ajusteur) ;
Một người Cai thợ mộc (charpentier).

Khách hay Annam cũng được, để đóng và chữa các tàu biển, nếu làm được việc sẽ được cao công.

Ai muốn xin làm, cứ hỏi nhà nhật trình.

5841

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul Bert, Hanoi

Ông Montès nhường hiệu Bào-chế của ông cho ông Domart, bào-chế sinh-viên hạng nhất về cao đẳng học đường Paris đã mấy năm nay. Ông Domart tự trông coi lấy việc chế thuốc, mà thuốc chế bao giờ cũng rất cẩn-thận nhờ về thế mà hiệu bào-chế ấy rất có tiếng.

Thuốc gởi đi xa cũng rất chóng. Ai muốn hỏi giá, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

HIỆU BÀO-CHẾ ĐÃ ĐƯỢC
đang giải-tán

Lời bá-cáo cần kíp

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-lợi :

Đến ngày 31 tháng 7 tây năm 1924 này, Hội sẽ kết sổ, thời sự nhận các sổ của các ông bà có tiền gửi ở Hội Đồng-lợi.

Ngày nay hội đã gửi sổ gửi tiền mà chưa gửi cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giám-Tán-Viên, ở số 3 phố Lauriguibery, Hanoi, thời xin giao ngay cho ông ấy trước ngày 31 Juillet 1924, quá ngày ấy, người có tiền gửi sẽ mất quyền đòi hỏi về số tiền mình gửi.

Giám Tán-Viên
P. Pon. E. CHATAIGNEAU.
Y. M. GRENET.

2094.

VIỆC KINH-ĐÔ

Lục đại đông dường — Nhân kỳ thánh-lễ từ tuần sắp đến thì các địa-phương quan có tìm những người thọ-dân để đến cung hậu thạnh lễ. Hiện nay tại huyện Phong-điền đã tìm được một nhà kia sáu đời mà bây còn đoản-viên. Ông lục đại ấy hiện nay đã 120 tuổi, còn người cháu lục đại nay mới lên 9 tuổi, thọ như thế thật cũng đã hiếm có. Nghe đâu bấy nay sở đĩ chưa biết người thọ dân ấy là hồi nào, giấu nên không đến lãnh tiền tuất thọ. Người thọ ấy hiện nay vẫn mạnh khỏe, tai chưa lãng mắt chưa lờ, tuy là tóc bạc da mồi mà hành động vẫn như người trẻ tuổi vậy, thật đã nên qui thay. Người thọ-dân ấy hiện ở làng Phú-lai huyện Phong-điền, tỉnh Thừa-thiên, cách Huế chừng 35 kí-lô-mét. Nhà ấy xưa nay nghiệp nông, vẫn là một nhà phúc đức từ thiện.

Ngày thiên-lôi giáng. — Một người kia có sinh được một đứa con trai, bộ tịch xem cũng sức lực, nhưng vì quá tin lời huyện hoặc nói là đứa con ấy sinh phải ngày « thiên-lôi giáng », không kịp thì chẳy thế nào cũng bị trời đánh. Người ấy lo sợ làm, cho nên hễ đến mùa này là mùa hay có sấm set, thì người ấy sắm sẵn trong nhà khi nào cũng có một bát cơm nguội hay là một nắm bạp rang, hay là một vật thực gì đó. Hễ khi trời có sấm set thì gọi con đến ăn, mà ăn chỉ mỗi khi một bột kỳ đến khi nào hết cơn giông tố mới thôi ăn. Ăn như vậy là lấy nghĩa rằng « trời đánh tránh bữa ăn ». Nay đứa con đã khôn lớn có vợ có con rồi, nhưng thói ấy vẫn còn tuy nhiên cũng biết sự mình làm đó là hủ hại, cho nên cũng sợ người ta cười mà có khi làm có khi không. Nhưng hễ khi có giông sấm đến thì nom bộ cũng sợ ma biến sắc đi nhiều lắm.

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Lại chết trôi. — Hôm mọ tại bến Khe đò, có đưa bé chân bo, cho bò lội ngang qua khe, bị hỏng cẳng chết đuối. — Mới mấy hôm trước ở bãi Hà-khê có xác một người đàn bà có chửa lấp vào, thiên-hạ còn đương nghị luận chảo-xáo chưa xong, bây giờ lại ở Khe-đò một đứa bé chết nữa, tưa là trong khoảng một tuần lễ, mà hai chỗ cách nhau chỉ độ một kilomètre có dễn hai mạng chết trôi; kể lúc bình thì thì mà nghe luôn tin chết như rứa tưởng cũng là ít có vậy

QUẢNG-NGÃI

Xuýt nữa đứt bải ngà ! Một thầy xia, người trai trẻ, ăn mặc bảnh bao, trông ra vẻ lắm, cỡ thầy khi nào cũng không rời cái bải ngà, dầu rằng đêm tối, canh khuya cũng vậy. Còn sự chơi bời thì thầy cũng là tay sảo-luyện lắm. Mới đây thầy nhà kia có một ả con gái bị chồng bỏ về ở nhà, thầy được tin nên tìm tưởng thường tới lui nơi đó, thầy muốn mượn người tới hỏi, còn sợ nỗi nhà ấy không ưng c o và sợ ả kia biết có thầu tình cho chẳng, nên đọt đè chưa dám mở miệng. Thầy lạ mưu với người đầy tớ nhà ấy để thông tin tức với ả, mong được tỏ chút chân-tình và cho chút chi gần bó, rồi sẽ toan bề mối manh. Bất đồ người đầy tớ ấy là một đứa nghiện thuốc phiện nặng, nỏ bẩu xé thầy ta tiền thuốc, mà thầy quá hẹp hòi nên nó bất bình, tức mình lập mưu để báo thầy một bữa cho bỏ ghét. Một hôm nó đến báo tin cho thầy hay rằng ả đã thuận tình cả rồi, chỉ muốn giáp mặt thầy một lần thì xong công việc, mà hiềm vì nhà ấy cổng cao tường kín rất khó vào, nó lại nói thầy nếu muốn gặp ả, thì cho nó một lượng thuốc, nó sẽ hết sức dắt thầy vào. Thầy ta nghe nó nói tưởng thật, rất mừng lòng. Liền về nhà lo tiền mua một lượng thuốc phiện bọc vào mình, c ờ trời mới tối, ăn mặc thật choáng, nước hoa thơm ngào-ngạt, lên xe tới nhà ấy. Tên đầy tớ ra lén mở cửa ngõ dắt thầy vào. Hai người im lặng đi tới n à ngang, có cánh cửa hé, trời tối như mực, k ông thấy gì cả, lúc đó tên đầy-tớ nói n ỏ với thầy rằng : « cô tôi ở trong ấy có một mình thôi, xin mời thầy cứ vào » vừa nói vừa ngửa tay ra xin lượng thuốc, thầy ta, lúc đó mới chịu lò bộp thuốc ra. Tên đầy tớ lấy được thuốc rồi, bỏ thầy đó, tìm đường cút mất. Còn thầy ở lại một mình, tưởng là mình đã đến cung trăng, thôi cứ xăm xăm bước vào rắp mong tư thân cùng chị nguyệt. Khi bước vào, k ông dè mọ vú ở trong nhà ấy, chợt tỉnh dậy, thấy bóng người lù lù bước vào, ngỡ là kẻ trộm, liền la lên « có trộm, có trộm » thầy ta nghe la, hồn bất phụ thể, biết rằng trúng kế chúng gạt mình, liền tông bậy nhảy càn ra ngoài sân rồi chạy thẳng ra ngõ, cả nhà nghe la đều thức dậy đuổi theo, chó sủa vang lưng, thầy ta khi ấy, nào quản chông gai, bờ bụi, bất kể áo quần, bì dập, cứ một mạch nai lưng chạy thẳng, đến chỗ xa, nghe vắng người la mới dừng hồn, trông lại t áo rách, dây bai dứt mà may bài chưa rời. Hồ hú vía !

N. lai cảo

HIỆU
MINH-DƯƠNG
MAISON CENTRALE
Cửa Đông pháp Tân-thảo công-ty
BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ DIÊM
Giáo phố hàng Gai số 83

CẦU SÔNG CÁI

Tối hôm nọ, tôi đi chơi mát cầu sông cái lúc về gặp mưa phải cáu, nhờ nóng được mấy hoàn thuốc khỏi ngay : xin mách bà con : thuốc ấy mua tại hiệu **QUÉ-LÂM, 42 phố Phúc-kiến Hanoi** *là một hiệu chuyên bán sâm quế thực cao thượng hạng và các thứ hoàn tán thuốc gia truyền.*

Bà-xoàn-Lan lai cảo

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ ba 17 Juin 1924

LIỆT PHỤ TUYỆT OAN

Lượng trên sao chẳng xét lành,
Oan ai dồn ánh thay hình là oan.
Cuộc đời có hợp có tan.
Đã làm tiếng khóc làm vang trận cười,

Tối thứ tư 18 Juin 1924

CỨU MỸ ĐOẠT PHU
(Tích thứ hai)

Vì con gấu ưa chẳng lành.
Hồ Hồ từ dấy ngậm tình nên thương.
Thịnh suy biến cải khôn lường,
Một trang còn giống khói hương còn dài.

Tối thứ năm 19 Juin 1924

CỨU MỸ ĐOẠT PHU
(Tích thứ ba)

Giết người thế ấy nỡ nên kiếp.
Nào ai tỏ mặt biết tên Tất-Tăng.
Khuyên thiêng đã đúc anh hùng,
Rõ ràng tiết nghĩa thủy chung một nhà.

Vở hát « MỘT TRẬN CƯỜI » bán tại Sán-nhiên-đài và nhà in Mạc-đình-Tứ cùng các cửa hàng sách, giá 2 xu một quyển.

Hiệu Bào-chế trung-ương
Vân-nam
Chi-điểm ở HO-KOW
gần LAO-KAY
BÁN ĐỦ CÁC THỨ THUỐC
Giá bán phải chăng
Các tỉnh gởi mua cũng được
5843

Thưởng chè thơm

Xin mời qui-khách chiếu cố sơi chè SINH-THÁI; trong những gói chè SINH-THÁI phần nhiều là có phiếu thưởng chè nhất thơm ngon.

Nhưng đã được thưởng là thưởng gói chè có **giá trị**, chứ không giảm thưởng lặt vặt 1 2 xu.

Xin quá bộ đến hiệu.

SINH-THÁI
31, Giữa Phố hàng Ngang, 31
HANOI

Ta nên chú ý !

Thuốc này là thứ nhẩm thứ thuốc càng dùng lâu, không mệt thuốc lại hay thì dùng mỗi thứ, tự nhiên thuốc mỗi nhà nhỏ ra đã thành-phẩm chỉ nhan mỗi đem ra bán nhà nó bệnh dùng.

Độ vậy có một thứ thuốc trong nước thứ rất hay lấy thuốc là chỉ không trong bệnh, tự nhiên phải chịu là tốt hơn cả.

Thứ thuốc ấy là thuốc gì ? đọc

Dépuratif Sensal

thuốc-thứ, những chứng lở chốc, mụn nhọt, đau đánh, gai-gọc, nhức là những chứng đã dùng nhiều thuốc thứ mà nhưng khỏi, như là đau cương, phát độc, khí huyết không được thông, thành ra những đầu, đau tim, đau lưng, đường tiết, phong-tuất cần sai độc tiết ra, tự phải những chứng ấy phải dùng là tốt hơn cả.

Trong tất thuốc là đã sai số sự hiệu-nghiệm của thuốc DEPURATIF SENSAL. Tự tiếng đến nay có nhiều thuốc là có không mà chưa gì nữa, là có gì đã thuốc gia-chuyên đem lý trị-bệnh nhất nhiệm.

Bạn nào có nói có các bệnh ngoài da nhờ có thuốc DEPURATIF SENSAL chữa rất dễ.

Các bệnh độ hay sinh ra người, nên thường đến đứa tâm. Các thuốc độ lại gặp thêm chứng người nữa.

Ở các nơi thì ra ... ấy, có không biết vì sinh, nên các bệnh người ấy hay sinh ra lắm, vậy ta phải hết sức mà trừ cho nó đi. Vì thế nên chỉ có thuốc DEPURATIF SENSAL này.

Trong các bệnh là thường thấy luôn, có bệnh ECZEMA rất là ác nhất, cho thuốc thứ ra những mặt nhỏ, nai ngứa lắm, sưng mủ, làm cho thân thể rất là khó chịu.

Có DERMEINE INJECTION thì cho chẳng nước ra, mà rất ghê tởm. Người mắc bệnh đau đớn lắm.

Bệnh HERPÈS CHRONIQUE rất là khó chữa, nhất là trong khi mang nặng.

Bệnh dinh, sao sáp, ghẻ lở, v. v.

Thảo sinh là bệnh nhiều người có, ai trong cho bệnh người đó. Thì các bệnh trên này thường mắc ra nhiều nhất. Là nên khuyên ai có bệnh nên dùng thuốc DEPURATIF SENSAL mà chữa. Thuốc lại rất hay.

Hiệu Bào-chế CHASSAGNE
59, phố Paul Bert,
trước cửa hiệu Godard

Nên xem thứ thuốc mới dùng về các bệnh nói trên này, thì có thể thử PUMMADE SAINT ANDRÉ ở mang-hiệu nhất.

3207

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC
NAM-BẢO
16, Rue de la Soie, 16
HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc : các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim-tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thượng

3217

茂 MAO-SENG

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi
MÁY nói số 248

Hiệu lối mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, công, chân-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin một chiếu cố.

2045 GIÁ-THỊNH kính cáo.

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Bấy giờ kẻ xác gã-tây, người cầm tay-thước, đồ đánh như mưa *Thường-van-thanh* vẫn nghiễm-nhiên như không, không hề lưỡng-cuống, lại múa dao mà đâm chết luôn được mấy người nữa.

Mọi người thấy vậy, lại quát to lên mà rằng :

— Ta phải vây kín lại, chớ để cho đứa đại-đạo tẩu thoát !

Thường-van-thanh vàng nhẩy một cái, ra đến ngoài cửa quán, trông thấy phía ngoài đã bao nhiêu người vác gậy cầm sào, cùng nhau reo-hò, hết sức để cố ngăn-giữ.

Thường-van-thanh lại quát to lên một tiếng, rồi lướ, dao đưa đến đâu, chúng đều ngã lăn ra đến đấy, tiếng kêu oai-oái, phần chết rất nhiều. *Thường-van-thanh* đã chạy ra đến ngoài phố, mọi người vẫn đuổi theo sau mà reo-hò chực bắt.

Chúng bảo nhau rằng :

— Làm thế nào cũng phải đuổi bắt cho được đứa đại-đạo ấy !

Trong bọn lại có một người bảo rằng :

— Ta nên mau mau trèo lên mái nhà mà ném gạch ngói xuống !

Chúng trèo lên mái nhà hai bên dãy phố, giỡ gạch ngói ném xuống như mưa. *Thường-van-thanh* bấy giờ lại càng hăng-hái bội phần, cứ đảo bước thẳng đường mà chạy. Không ngờ có một viên ngói ném trúng vào đầu nàng *Thúy-tú*, máu tươi chảy xuống dòng dòng.

Nàng *Thúy tú* nói :

— Tôi vỡ đầu chảy máu đây này ! *Thường-van-thanh* nói :

— Bây giờ không thể sao được. Nàng đành chịu đau, để lúc nữa ra khỏi nơi thị-trấn này sẽ hay.

Thường-van-thanh vừa nói vừa chạy. Khi ra đến cổng ngoài, đã thấy có các giông tre chắn giữ. Những người can-thủ tại đấy, thấy *Thường-van-thanh* dữ-tợn đều hung đều chạy trốn, chẳng còn một ai.

Thường-van-thanh giơ dao phá toang các hàng rào chắn, rồi nhẩy ra bên ngoài. Ngành dẫn trông lại, còn thấy bọn kia đang lớp-nhớp chạy trên mái nhà để mà đuổi theo.

Thường-van-thanh quát to lên mà bảo rằng :

— Bọn chó chết kia ! Nếu bay còn muốn khoe tài thì mau mau nhảy xuống mặt đất này !

Mọ người lớp-ngớp đuổi theo, nghe tiếng quát to, đều giảm cả chân lại. Có người đứng không được vững, ở trên mái nhà ngã lăn xuống đất mà chết.

Thường-van-thanh thấy không ai dám đến, lại quát to mà bảo rằng :

— Chúng bay đã không ai dám địch cùng ta thì ta cứ đi !

Nói xong, dảo bước đi mau. Đi một hơi dài, được 2-3 dặm đường. Nàng *Thúy tú* lại nói :

Ân-nhân ơi ! Đầu tôi cứ chảy máu mãi không cầm !

Thường-van-thanh thấy gần đấy có một khu rừng, thẳng bước tiến vào, ngẩnh nhìn bốn mặt, chẳng gặp một ai, mới đặt nàng *Thúy-tú* xuống đấy, xé áo buộc chỗ thương-tích cho nàng, rồi lại đeo nàng lên trên lưng mà chạy.

Lại nói chuyện bọn bộ-dịch đi đuổi bắt *Thường-van-thanh* kia thấy hắn chạy thoát rồi, vội-vàng phi báo quan huyện *Thạch-môn*. Quan huyện đến *Ô-kim-trấn* để khám-nghiệm thì bọn bộ-dịch chết mất 8 người, dân làng c ết mất hơn 10 người. Thế là cả thảy hơn 20 người bị giết chết và hơn 40 người bị thương. Quan huyện *Thạch-môn* vội-vàng sai người đi p'i báo quan tỉnh.

Lại nói chuyện *Thường-van-thanh* đi suốt một ngày hôm ấy, đến huyện *Thúy tú*. Trời đã gần tối, trong lòng *Thúy tú* cảm thấy đ phía xa xa có một tòa nhà, bóng đèn thắp thoáng. *Thường-van-thanh* nghĩ thầm : Ta hãy tìm vào chỗ kia, xem có cái chi ăn tạm cho đỡ đói.

Khi tới nơi, trông thấy ngoài cửa có giàn cầu-đối đỏ, lại treo một đôi đèn lồng có đề chữ « *Lưu-n. hường-van-thanh* nghĩ thầm : Nhà họ *Lưu* này tất có việc vui-mừng, ta vào đây chắc được cơm rượu, ta ăn no uống say, bấy giờ rồi sẽ lại đi.

Thường-van-thanh tay cầm lưỡ dao, thẳng bước tiến vào, trông thấy ở trên thảo đường đèn thắp sáng rực, lại có người đông nghìn nghịt, đang ngồi uống rượu. *Thường-van-thanh* cất to tiếng lên mà rằng :

— Xin chào các ngài !

Tiếng nói to như tiếng sấm, làm cho cỗ-tọa đều phải giật mình. *Thường-van-thanh* nói :

Tôi là khách qua đường, trời tối đi lạc, lòng không da đói, vậy phải tìm vào tới đây. Ai là chủ-nhân, nếu có rượu cơm, xin cho tạm nhờ một bữa, mai sau không dám quên ơn. Nhược-bằng không cho thì một lưỡi dao này, dám xin các ngài thà t i !

Thường-van-thanh vừa nói vừa đi thẳng vào m t cái bàn rượu ở bên cạnh tường mà quát to lên rằng :

— Sao không đứng dậy !

Mọi người đang ngồi uống rượu, nghe tiếng quát thảo, giật mình run-sợ, ngẩng đầu trông lên, thấy một người thân-thể to lớn, trên lưng lại có đeo một người con gái, tay cầm một lưỡ dao nhọn sáng quắc không ai hiểu là duyên-cớ làm sao, đều bỏ chạy toán-loạn.

Thường-van-thanh t ấy ở trên bàn có bày các món thực-phẩm, mới rót rượu uống. Lại cầm một chén rượu ngành lại đưa cho nàng *Thúy-tú* mà bả rằng :

— Nàng cũng nên uống một chén cho đỡ sợ !

Nàng *Thúy-tú* cầm uống, *Thường-van-thanh* lại trao các món thực-phẩm cho nàng bảo nàng ăn cho khỏi đói. Còn *Thường-van-thanh* thì cầm cả bầu rượu mà dốc thẳng vào mồm. Dốc hết bầu này, lại đến bầu khác, rồi không dừng đũa gắp, chỉ lấy hai tay mà vơ các món thực-phẩm, tra luôn vào miệng.

Nguyên ngày hôm ấy ông chủ-nhân nhà họ *Lưu* có cưới con dâu, mời các người thân-thuộc cùng láng-diềng hàng xóm đến để uống rượu. Các cửa mở rộng. Vả ở chốn hương-thôn, không có người quản-môn, cho nên *Thường-van-thanh* tiến thẳng vào đến tận nơi.

Chúng thấy *Thường-van-thanh* hình-dung quái-dị đã tợ lạ thường, kẻ nào nhát-sợ đều bỏ chạy trước, cũng có phần ít người táo gan đành đứng lại mà xem *Thường-van thanh* uống rượu ăn. Ông chủ nhân nhà họ *Lưu* thì người run cầm-cập, nhưng bất-đắc-dĩ phải đánh bạo mà chạy đến hỏi.

Ông chủ-nhân họ *Lưu* nói :

— Dám hỏi tráng-sĩ ở đâu mà đi đến đây ?

Thường-van-thanh thấy hỏi, cười mà đáp rằng :

Chẳng nói giấu gì tôn-ông ! Tôi vừa mới cướp phá phủ-trưởng ở *Hàng-châu*, cứu được một vị tiểu-thư này đem đi. Trong khi đi đường, tôi giết c ết không biết bao nhiêu nhân-mệnh. Nay đi đến đây, lòng không da đói, vậy phải vào n ở một bữa, sau này sẽ xin báo đền. Tôi dám hỏi tôn-ông quí-tính đ -danh là gì ? Hôm nay nhà có việc gì vui-mừng thế này ?

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

PHẢI DÙNG THUỐC HỔ VÀ TRỊ ĐÀM
THIẾT HIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX
Của ông Jeremy GUILLIE

Ai tâm mong nên nay thuốc ELIXIR đã có ở Đông-dương hơn 30 năm nay, làm thần hiệu trong những bịnh HƯ PHỔI, ho dong, TỲ VỊ, ĐỜM, TRÁI TRỚ, BỤNG CẢM, ĐAU BỤNG, KẾT HÒN ĐÁ, hoặc CHÓN CẤM, ĐAU BỤNG, KẾT HÒN ĐÁ, hoặc CHÓN NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH MỒ HÔI, BỊNH CƠM, CHẾ CHỐC NGOÀI DA và BỊNH có TRÙNG LÃI TRONG BỤNG.

Ấy là một thứ THUỐC BỔ rất hay và rất hiệu-nghiệm làm cho HUYẾT HÒA TINH KHIẾT, KHỎE MẠNH gấp bội DÂN hay là ĐẠI phải rán uống, sẽ thấy công hiệu.

Dùng xi thuốc trị đàm nào không có chữ ký của Jeremy GUILLIE đứng đều là giả.

Tại có MỘT THỨ
THUỐC HOÀN XỔ
hiệu rằng rất trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux của Jeremy Guillié.

Có thuốc có bán khắp nơi và nhà PHÁT HÀNH tại Saigon, 122 rue Lagrandière, đường CHARNER là số 122 PARIS.

Và trong các hiệu thuốc tây ở Bắc

ĐƯỜNG SANG LÀO

PHẠM-VĂN-PHI & Cie Ở VINH

GIÁ TIỀN

Hạng nhất tây ngồi 30$00

Hạng nhì ta hay đi: 20$00

Trẻ con từ 3 đến 7 tuổi trả nửa tiền.

LỜI RĂN — Phải bắt chỗ ngồi trước 24 giờ.

Có xe riêng để hòm chuyển tiền, ai muốn thuê nên đánh giây thép trước 2 ngày.

Nếu đi ngày kéo mưa dầm không đi được nữa.

Có xe chở thơ và hành khách từ Vinh đến Thakhek qua Napé

THỜI GIỜ XE CHẠY

Ở Vinh đi. — Chủ-nhật đúng 6 giờ sáng nhảy lên Napé nghỉ. Sáng hôm sau đúng 6 giờ lăng Napé chạy lên Thakhek vừa kịp tàu thủy lên Vientiane.

Ở Thakhek đi. — 7 giờ sáng thứ ba anh lên thủy ở Vientiane tới Thakhek thì xe auto mới chạy về Napé ngủ. Sáng hôm sau ở Napé về Vinh. Bưu kiện và gửi thơ ở Hanoi đi luôn tiện bao 2 giờ nghỉ các đi buổi tối đem chạy ngay.

Service provisoire

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, chỉ phép chế thuốc này theo cách mới cải cách hơn, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chóng và nhẹ lắm.

Bệnh huyết suy bệnh gân yếu, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng, v.v...

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59 phố Paul Bert, Hanoi

Nhà Bán-đồ « TÂM TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ở xứ này người ta hay táo lắm, mà táo thì hay sinh ra bệnh: như nhức đầu, đầy bụng, ăn không ngon miệng và có khi lại sinh ra sốt nữa.

Buổi sáng nên uống một viên thuốc này, thực là một thứ thuốc nhuận-tràng rất tốt, thuốc này là thuốc:

PILULES DEHAUT

GIỜ VỀ GIÀ thì thường hay đau đầu, tác hơi chóng mặt, luôn luôn, đau thận, đi táo, hay một bà khó chịu trong người. Lắc bấy giờ thì những chàng tạ máu lại càng hay có. Khi ấy nên uống thuốc điều hòa mà các lương-y ai cũng cho là công-hiệu. Thuốc ấy là:

Dépuratif Richelet

rất công-hiệu trong những bệnh đã kể trên này. Dùng nó thì kinh-nguyệt điều hòa, không làm đau đớn gì cả. Thuốc này lại rất hiệu trong những bệnh sau này: đau xương, tạ mỏi ở các huyệt-quản và các tiểu-bệnh người đa như là hắc-lào, mạn con các nốt mẩn, ván vân. Thuốc này bán ở các hòng thuốc-hợp-to và các hàng thuốc bắt.

Bao giờ cũng công hiệu

NHÀ BÀ-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những buổi giời mới nóng bức này, người ta hay sinh ra bệnh xấu máu, cung nhiều chứng ở đấy mà ra nữa.

Thuốc Hémostyl Roussel có máu ngựa tươi, lấy trong lúc ngựa đương sức mạnh khỏe.

Mỗi ngày uống một ống thuốc với một cốc nước, thực là một vị thuốc bổ rất khỏe. Những người phải đau uống mới khỏi uống thuốc.

Hémostyl Roussel

IMPORTÉS

HỎI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ, nên sao dùng cả dùng đủ các mẫu thuốc rồi mà chưa khỏi hãy nên mua thử thuốc hiệu POMMADE ROYER dùng có ngay lấy lớp tốt mà chưa khỏi bao giờ. Người bán lại hay nên chỉ ROYER, 69, R. B. Hanoi

Bình phẩm về rượu vang

RƯỢU VANG kể vào một hạng thực-phẩm rất quý. Uống rượu vang vừa không tiền, vừa khoan-khoái trong người, lại vừa bổ. Rượu ấy làm cho người ta được trường thọ.

Người đẻ mới khỏi nông thì chóng khỏe lại. Ở nhà-quê Pháp, các quan Đốc-Tờ Y-Sư Thuốc cũng các nhà chuyên môn về việc vệ-sinh rất có tiếng cũng bảo nên uống rượu vang. *BÁN HÀNG BẢN QUỐC có câu nói được thanh-khoẻ lắm*, là ta nên uống rượu vang tốt của xứ BORDEAUX: mua rượu ấy thì cứ lại hiệu GUIONEAUD FRÈRES ở Hanoi với Haiphong mà mua. Hiệu ấy chỉ chuyên về nghề buôn rượu vang thôi.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy-yếu, thân-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra rạo phổi làm cho hay ho vật, uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ!

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết MÁU BÒ

ĐỒNG-HỒ BÁO THỨC

CHẮM-CÂM
Giá 7$50 cả cước
BẢO-HÀNH 5 NĂM
Máy đánh chữ « ROYAL »
Giá: 250$

BÁO THỨC, ĐÁNH CHUÔNG
Giá 6$50 cả cước
BẢO-HÀNH 5 NĂM
Máy đánh chữ « REMINGTON »
Giá: 180$

BÁN TẠI HIỆU:

LY-SENG-BAO

42, Phố hàng Bồ, Hanoi

2052

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET
1 hộp vị tinh bảo không có pha chế nhiều mọc.
Mỗi hoàn 0,50 centigrammes uống từ 3 đến 6 hoàn trong 24 giờ.

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẮT-LÉO VÀ GẮN-CỐT

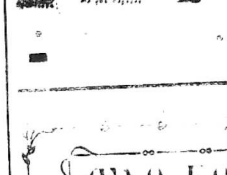
THUỐC PHÁP — Trữ tại: 6, Rue de Pas-de-la-Mule, PARIS — 7 PHÁP QUỐC SẢN

Cũng có bán tại: Hanoi, Pharmacie CHASSAGNE, Ph.-en; Haiphong, L. BOURGEADE, Ph.-en; và các hiệu bào chế khác.

寶 PAO-VA 寶

5, Paul Bert, Hanoi

Chúng tôi xin trình các quý khách được rõ rằng, nay chúng tôi mới tiếp được ở bên Tàu, Hong-kong, Canton, Shang-hai, Pekin, sang nhiều đồ vàng, bạc, ngọc ngà, chân-châu, hổ phách, đồ xứ, đồ đồng đọt, vân vân.... Sang đình giá bán rất rẻ. Vậy xin các ngài có lòng chiếu-cố mua mua đến ngay bảo-hiểu kẻo mất một dịp tốt đi.

Cũng chuyến tàu này lại có sang cả:

1° Các thứ kính giọng đủ các mới để bán vào mùa hè này.

2° Cao-lý xâm thực hiệu.

3° Quế rất tốt.

4° Bắc nhung.

Cần-cáo

HIỆU PAO-VA, Bijoutier
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.
TÉLÉPHONE N° 487

ÉNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ
滴補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*
Ông L. BLANC *(người nối-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每時午客啼每客啞洩嚥醒欺喫精

Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC
31, phố Trang-tien (Rue Paul-Bert) Hanoi

2099

HIỆU BERTHUIN

SAVON DENTIFRICE
SÀ-PHÒNG ĐÁNH DĂNG
BỘT ĐÁNH DĂNG

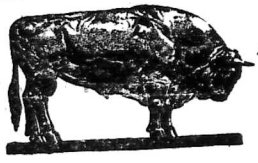
Pachod Frères & Cie

2050

MUSCULOSINE BYLA

VITAMINÉE

LÀ NƯỚC THỊT NGUYÊN CHẤT NẤU ĐẶC LẠI

Là một thứ thuốc bổ rất mạnh
TRONG
NHỮNG KHI GẦN CỐT SUY-NHƯỢC,
NHỮNG LÚC THAO-LUYỆN MÀ MỆT NHỌC,
HOẶC NHỮNG LÚC MẮC BỆNH MỚI KHỎI

Thân-thể khang-thái
Sức-lực cường-kiện

LES ÉTABLISSEMENTS BYLA 26, AVENUE DE L'OBSERVATOIRE, PARIS (France)

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Mua mỗi cái trái-đơn của Công-ty Fonciere có rất cả 20 kỳ rút số để hoàn lại (Obligations Foncieres) mỗi tháng một lần. Lúc mua phải nộp ngay 20 quan, rồi thì 12 tháng nữa thì nộp 20 quan, thời nhau là đủ 240 quan trong 1 năm. (Như vậy mất ngày đã đành mấy tiền mà cũng phải nộp đủ 240 quan mới được quyền xổ-số, như thế nào lại nói sau). Nếu mình đã nộp hết tiền rồi mà không may, và đến lúc trái-đơn trúng số rút ra mà mình được tiền nguyên cả tiền lẫn lời. Mỗi trái đơn trước sau thế nào cũng trúng một lần là 500.000 trở xuống đến 1.000 quan. Không có thể, cũng được hoàn lại tiền đã nộp cả. Mỗi năm có bốn lần rút số, hạn 3 tháng 15.

Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt!

CÓ NHỮNG LỐ SAU NÀY:

130 lô.	500.000 quan	256 lô	2.000 quan
130 lô.	250.000 —	1.920 lô	1.000 —
130 lô.	100.000 —	13.209 lô	500 —
260 lô.	10.000 —	1.780.980 trái đơn hoàn lại tiền	400 —
256 lô.	5.000 —		

Người có trái-đơn được dự cuộc rút số mỗi cao bên trái có cả. Mỗi lần rút số đã nhắc thường. Các lô được lĩnh nguyên tiền, không phải trừ phí tổn chi cả. Các số kê trong bảng kỳ đúng với một cái bảng đã số trái-đơn trong tủ, không phải, trở liếp. Các số kê trong bảng kỳ đúng với một trái-đơn đã tại nhà ngân hàng, các nhà có trái đơn, có thể đến xem trước khi rút số. Số trúng lần thứ nhất ngày 15 Mars 1930. Bản buổi kỳ là một bản buổi bốc cường, lĩnh gọn cho buổi trong bốn buổi riêng ngày 15 Mars 1930. Bản buổi kỳ là một bản buổi bốc cường, lĩnh gọn cho buổi nhà có trái đơn, không có điều gì phải nghi ngại cả.

Năm năm cũng có 15 Février, 15 Mai, 16 Août, 15 Novembre thì rất sớ.

Các ngài muốn dự các cuộc rút số kỳ thì gửi ngay 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE (France)
R. C. MARSEILLE 6576

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Imprimerie du Trung-Bắc Tân-Văn

Centième insertion